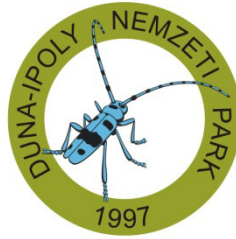

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A HUDI20006 Belsőbárandi löszvölgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2016

Jelen fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium TMF/667/5/2015. ügyiratszámom kibocsátott levele alapján, a Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Fábián Zsófia

Vezető szakértők

Bérces Sándor (természetvédelem)
Csihar László (agrár)

Közreműködő szakértők

Horváth András
Szövényi Zsolt Gergely
Pál Attila

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2016

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védetség kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése	11
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	22
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	23
3.2.4. Kutatás, monitorozás	24
3.2.5. Mellékletek	26
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ..	27
3.3.1. Agrártámogatások	27
3.3.2. Pályázatok	28
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	29
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	29
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	29
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	32

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Belsőbárándi löszvölgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (továbbiakban kjTT)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI20006

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 280,69 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210)
- Síksági pannon löszgyepek (6250)*
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)

1.4.2. Jelölő fajok

- ürge (*Spermophilus citellus*)
- tátorján (*Crambe tataria*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű faj:

- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<u>FEJÉR MEGYE</u>		
Aba	268,62	30,5
Seregélyes	15,17	0,19

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Ex lege földvár	17038	Bolondvár	3,3	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII.

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
				törvény alapján.
Ex lege földvár	32105	Eb vár	1,5	A Belsőbárándi-tátorjános TT része, külön jogszabály nem hirdeti ki.
országos ökológiai hálózat övezet	MT	Aba területén	246,32 (87,76 %)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	ÖF	Aba területén	0,5 (0,18 %)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	MT	Seregélyes területén	9,6 (3,42 %)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
Országosan védett természetvédelmi terület	TT	Belsőbárándi-tátorjános, Aba	49,7 (17,7 %)	A létesítéséről szóló 14/2007 (III.30) KvVM rendelet és a 14/201 (V:11) KvVM rendelet mellékletei

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A 14/2007. (III. 30.) KvVM rendelet a Belsőbárándi-tátorjános természetvédelmi terület létesítéséről

1.7.2. Településrendezési eszközök

- 14/2008. (X.10.) sz. Önkormányzati rendelet Aba Nagyközség Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének megállapításáról
- 1/2005. (II.1.) sz. Önkormányzati rendelet Seregélyes Nagyközség Helyi Építési Szabályzatról (egységes rendelet)

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- Soponyai Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2010. január 1. - 2019. december 31.)
- az új erdőtervezési körzetek szerint Seregélyes Mezőföldi erdőtervezési körzetbe, Aba pedig Mezőföld-Sárrét erdőtervezési körzetbe fog tartozni, melyek várhatóan 2020-ra készülnek el.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 3077/2008. ügyszámú szakhatósági hozzájárulás az Abai Vadásztársaság (2454 Ivánca, Hunyadi J. u. 148.) 10 éves vadgazdálkodási üzemtervéhez (2007. december). A vadgazdálkodási üzemterv száma: 16.4/823-5/2008.

- Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 16281/2007. ügyszámú szakhatósági hozzájárulás a Seregélyes és Vidéke Bérkilövő Vadásztársaság (8111 Seregélyes, Fő u. 27.) 10 éves vadgazdálkodási üzemtervéhez (2007. december). A vadgazdálkodási üzemterv száma: 16.4/1170/2008.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- A kJT területén nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található. A két területen lévő halastó magánkézben van, ezért nem rendelkezik halgazdálkodási tervvel.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízyűjtő-gazdálkodási terv 1.13 Észak-Mezőföld és Kelet-Bakony vízyűjtő-gazdálkodási tervezése alegység 2014; Országos Vízügyi Főigazgatóság, Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- a területen található vízfolyások kezelését a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság látja el. A területen található halastó fenntartásáért a tulajdonos felel.

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertettünk. Az érintett terület %-os nagyságát a KJTТ teljes területéhez viszonyítva adjuk meg.

Belső veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	M	5	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510). Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
A04.01.02	intenzív birkalegeltetés	H	15	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) A túllegeltetés hatására megindul a terület gyomosodása, és degradációja.
A04.02.	alullegeltetés	L	2	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) A Háromág-völgyben jelentkezik. Megindul a növényzet avasodása, ezzel egy időben megjelennek az inváziós fajok, és beindul a nem kívánt szukcesszió.
F03.01	vadászat	L	100	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) A tevékenységhez kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
F03.01.01	vadak károkozása	L	100	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510)

				Elsősorban a vaddisznók túrásukkal visszavetik a növényzet felújulását, illetve a gyeptakarót felsértik.
G01.03.02	terepjáróval végzett tevékenység	L	5	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, tátorján (<i>Crambe tataria</i>). Az élőhelyeket közvetlenül károsítja, teret nyit a gyomosodásnak, ami a gyepteromlásához vezet.
H02.06	mezőgazdasági és erdészeti tevékenységből fakadó diffúz talajvízszennyezés	L	5	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, tátorján (<i>Crambe tataria</i>). Elsősorban a zárványszántók, illetve az akácok környezetében jellemző.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	10	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltérmezetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), tátorján (<i>Crambe tataria</i>) A területen jelen lévő inváziós fajok: fehér akác (<i>Robinia pseudo-acacia</i>), bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>), keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>), nyugati ostorfa (<i>Celtis occidentalis</i>). Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	M	10	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltérmezetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), tátorján (<i>Crambe tataria</i>) A szukcesszió a jelölő élőhelyek fokozatos eltűnését eredményezi. A becserjésedett területekről a tátorján nagy eséllyel kiszorul. A becserjésedés által potenciálisan érintett tátorjános területek aránya országos viszonylatban is igen jelentős.

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	5	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltérmezetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), tátorján (<i>Crambe tataria</i>) Közvetett hatásként jelentkezik,

				elsősorban ott, ahol a szegélyt túlszántották, vagy szántó határolja a területet. Innen bemosódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely.
--	--	--	--	--

4. táblázat: Kívülről ható veszélyeztető tényezők

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés: A terület őrizze meg a vízfolyással rendelkező löszvölgyekre jellemző mocsárrét, löszgyep és erdőszyepp társulások mára fragmentálódva megmaradt elemeit, az ott található közösségi jelentőségű jelölő, fokozottan védett, védett növény és állatfajok élőhelyei, valamint a területen található két bronzkori földvár és az Árpád-kori falu régészeti emlékeit, azok természetes környezetét

Célkitűzés: A jelölő élőhelyek hosszú távú fennmaradását elősegítő kaszálási és legeltetési gyakorlatot szükséges kialakítani, mely figyelembe veszi a jelölő ürge (*Spermophilus citellus*) és tátorján (*Crambe tataria*), illetve a területen található fokozottan védett növényfaj, borzas macskamenta (*Nepeta parviflora*), védelmi igényeit is. Szükséges a gyepterületeket veszélyeztető, a nem üzemtervezett területeken terjedő fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) állományok visszaszorítása. A beszántott gyepterületek visszagyepesítése szükséges a jó állapotú élőhelyek tápanyag és vegyszer terhelés elleni védelme érdekében. A jelölő gyepterületeket (Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Sík- és dombvidéki kaszálórét (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)) veszélyeztető üzemtervezett erdők átalakítása javasolt termőhelynek megfelelő erdőállományokká. A Belsőbáránd-tátorjános TT már meglévő kezelési tervben foglaltak előírásával a fenntartási terv célkitűzései összhangban kell, hogy legyenek.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A területen az elsődleges problémát a legeltetés és kaszálás mértéke jelenti. Míg egyes részeket túlhasználnak, addig más területeket egyáltalán nem kezelnek. Így szabadon terjedhetnek az inváziós növények. A löszvölgy többnyire szántókkal szegélyezett, ahonnan a műtrágyák, és vegyszerek folyamatosan bemosódnak a gyepebe, így a terület szegélye jóval degradáltabb képet mutat.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységenként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezeléseket betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe

tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek.

A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a reális gazdálkodási lehetőségeket

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A területen az ipari, valamint bányászati tevékenység végzése nem javasolt.
- Új épület és építmény létesítése – a természetvédelmi célú bemutatás és kezelés érdekében létesítendő építményeken kívül – nem javasolt.
- Gépjárműközlekedés csak az arra kijelölt utakon elsősorban a gazdálkodáshoz közvetlenül kapcsolódó mértékben kívánatos. Az egyéb jogosultak (pl. vízügyi munkavégzés) gépjármű közlekedés során a jelölő és hazai jogszabályok által védett értékekben kárt nem okozhatnak. Az illegális gépjár.,működés fokozottabb ellenőrzése javasolt a kritikus időszakokban (tavasszal péntek és szombat késő délután nyáron hűvösebb estéken).
- a terület széleinél figyelmeztető, információs tábla állítása, illetve a meglévő felújítása, mely mutatja a védett és Natura 2000 terület határait, az ott tartózkodásra vonatkozó legfontosabb szabályokat, röviden ismerteti a terület jelentőségét, látnivalóit, és külön felhívja a figyelmet a régészeti emlékekre.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A területen elsősorban a kezelés élőhelytípushoz való harmonizációjára van szükség. A gyepeken a kezelés jelenleg aránytalan: bizonyos részeket egyáltalán nem kezelnek, ahol pedig van állat, ott a nem megfelelő hektáronkénti állategység miatt a gyepek fokozatosan degradálódnak a túllegeltetés miatt. Ugyanakkor a legeltetés hiánya és az esetleges túllegeltetést követő alulhasználat is problémát jelent más részekben, ahol az inváziós fajok előtörése az elmúlt időszakban felgyorsult, és komoly problémát jelent a területen. A mocsárrét, löszgyep és erdősztepp fenntartása érdekében a területről vízvezetés és az árkok karbantartása nem javasolt.

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg

Kezelési egységek

A tervkészítés során a teljes kJT-re készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép és ez alapján több típusú élőhely is megtalálható a területen. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a reális gazdálkodási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határoztuk le:

- KE1: szántó
- KE2: kaszáló
- KE3: legelő
- KE4: fás állományok
- KE5: halastó és nádas

1. Kezelési egység kódja, neve: szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található szántó művelési ágba tartozó területek. Ezen kívül itt teszünk említést a szegélybe eső túlszántásokról is, melyek nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak lehatárolva és kezelve

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

Natura élőhelytípus: a kezelési egység nem érint Natura élőhelytípust

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. a szegélybe eső szántók visszagyepesítése javasolt hosszú távon a potenciális vegetációnak megfelelő gyepeverékkel (Sík- és dombvidéki kaszálórét (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis) (6510))

- b. zárványszántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, a parlagterület legeltetésével és az inváziós növényfajok irtásával

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- c. vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vadkibocsátás nem engedélyezett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm.rendeleten. A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b. Önkéntesen vállalható előírás javaslatok:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ11	Szalma, széna: szalma-, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
SZ13	Szántóföldön trágyaszarvas kialakítása tilos.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ18	A táblán egy gazdálkodási évben csak egyszeri alkalommal szabad gyomirtó szert használni.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
SZ23	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ44	Fóliasátras és üvegházhasználat tilos.
SZ45	Öntözés tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ47	Meszezés tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.
SZ63	Tájidegen fűmagkeverékkel történő vetés tilos.
Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkasza és talaj meghajtású rendszóró, rendezelő használata tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY51	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető.

5. táblázat: A szántó kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a jogszerűen szántóként hasznosított területek esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés javasolt a környező jelölő élőhelyek (6510) érdekében.

A jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek (Aba 0283/4, 0296/7) esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés akár hatósági eszközökkel is javasolt. A visszagyepesítésig szigorú használati korlátozásokat javasolt betartatni. A gyepké kialakítás történhet spontán felhagyással vagy magkeveréssel történő telepítéssel.

Kezelési javaslatok indoklása:

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő gyepek (Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltérmetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210), Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)) védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepeket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*)). Az előírás-javaslatok másik csoportja rekonstrukciós jellegű: a jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek esetében a gyepterület növelése érdekében, és idővel, hosszú távon a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltérmetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210)) kiterjedésének növekedése érdekében, javasoljuk ezen szántók visszagyepesítését.

2. Kezelési egység kódja, neve: KE2 - kaszáló területek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a völgyek alsó részein található gyepek, melyeken a gépi kaszálás megvalósítható.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tűzégképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
B5 - Nem zsombékoló magassárrétek
BA - Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikoló álló- és folyóvizek partjánál

D34 - Mocsárrétek
H5a - Lössgyepek, kötött talajú sztyepprétek
OC/OB - Jellegtelen üde/ száraz-félszáraz gyepek
RA - Őshonos fafajú facsoportok, fasorok, erdősávok
S1/S2/S6/S7 - Akác ültetvények/Nemesnyárasok/Nem őshonos fafajok spontán állományai/Nem őshonos fafajú facsoportok, erdősávok, fasorok
T1 - Egyéves intenzív szántóföldi kultúrák
U11 - Út- és vasúthálózat

Natura élőhelytípus: 6250* - Síksági pannon löszgyepek
6440 - *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a völgyek alsó területein lévő gyepterületeken az élőhely fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása javasolt
- a területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása, valamint növényvédőszer tárolása nem javasolt, kijuttatása a fás- és lágyszárú inváziós fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével nem támogatott.
- sarjülegeltetés a nemzeti park igazgatósággal egyeztetve történhet

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása nem engedélyezett

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni
- az esetleg szükségesé váló kotrás során kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Gyepek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszórá, rendelkezó használatá tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.

GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos.
GY71	Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges.
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.
GY80	A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY112	Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

6. táblázat A kaszáló területek kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat az élőhelyek változatosabbá tétele érdekében. A területen levő csatornásított vízfolyások természetesebbé tételével, vízvisszatartással a Natura 2000 jelölő élőhely (6510) nagyobb eséllyel őrizhető meg, esetleg növelhető, ehhez azonban szükséges a területen gazdálkodókkal történő előzetes egyeztetés is.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhely (6510) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A kaszálás fenntartása megakadályozza a területen végbemenő szukcessziós folyamatokat, így megőrizve a jelölő élőhelyeket.

3. Kezelési egység kódja, neve: KE3 – legelőterületek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak elsősorban a völgyek oldalában található gyepek, ahol a gépi kaszálás feltételei nem adóttak, valamint a völgyfenéken kialakított legelőkertekben. A gyepen jelen lévő, illetve a szegélyeken található nem üzemtervezett fás állományok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása is

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B5 - Nem zombékoló magassásrétek
D34 - Mocsárrétek
H4 - Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
H5a - Lössgyepek, kötött talajú sztyeprétek

OC/OB - Jellegtelen üde/ száraz-félszáraz gyepek

P2b/P2a - Gyalagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések/Üde és nedves cserjések

S1/S2/S6/S7 - Akác ültetvények/Nemesnyárasok/Nem őshonos fafajok spontán állományai/Nem őshonos fafajú facsoportok, erdősávok, fasorok

T1 - Egyéves intenzív szántóföldi kultúrák

Natura élőhely: 6210 - Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik
(*Festuco-Brometalia*)

6250* - Síksági pannon löszszipteppék

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodással kapcsolatos

- a völgyek oldalában elhelyezkedő pannon síksági löszgyepeken (Síksági pannon löszszipteppék (6250*)) a legeltetés átalakítása (túllegeltetés, alullegetetés megszüntetése), amit az ott található jelölő ürge (*Spermophilus citellus*), tátorján (*Crambe tataria*) és további fokozottan védett és védett növények szaporodásához és a megfelelő gyepterület fenntarthatóságához kapcsolódóan javasolt meghatározni
- b. a gyepterületeken az inváziós fajokat (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*)) az élőhelyek fenntartó kaszálásával, legeltetésével, szükség szerint csepegésmentes növényvédőszer kijuttatással javasolt visszaszorítani.
- c. a téli legeltetés a területen nem támogatandó
- d. az itató- és delelőhelyek kijelölését a területileg illetékes nemzeti park igazgatással egyeztetve szükséges végezni

Vadgazdálkodással kapcsolatos javaslatok:

- e. vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása nem engedélyezett

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- f. a völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni
- g. az esetleg szükségesé váló kotrás során kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Gyepek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet. A tevékenységek során be kell tartani a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásait

b. Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszelő, rendkezelő használata tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tüzpázták létesítése nem megengedett.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavart eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.

GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY51	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során csak a növények sikeres vegyszeres irtását követően kerülhet sor a mechanikai eltávolításra.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

7. táblázat: A legelőterületek kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek (Síksági pannon löszszieppék (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210)), változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a

túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyeppé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszszieppék (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210)) és jelölő fajok (ürge (*Spermophilus citellus*), tátorján (*Crambe tataria*)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyepek megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegettést kizárja. Az ideális kezelés a legeltetés, amennyiben ez nem valósul meg, úgy a gyepterületek fenntartó kaszálása is elfogadható. Az inváziós fás szárúak (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*)) irtása a gyepek fátlan állapotban tartását szolgálja, a jelölő élőhelyek kiterjedése az intézkedések által nem csökken. A környező erdős területekről történő szállítás és munkálatok mérséklése csökkenti

4. Kezelési egység kódja, neve: KE4 - fás állományok

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységben tartoznak a területen található üzemtervezett erdők.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: S1/S2/S6/S7 - Akác ültetvények/Nemesnyárasok/Nem őshonos fafajok spontán állományai/Nem őshonos fafajú facsoportok, erdősávok, fasorok
T1 - Egyéves intenzív szántóföldi kultúrák

Natura élőhelytípus: A kezelési egységet nem érint Natura 2000 jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. üzemtervezett idegenhonos fafajú erdők felújítása során hosszú távon előtérbe kellene helyezni az őshonos fajokkal történő helyettesítést, elsősorban ott, ahol terjedésükkel jelölő, vagy védett értékeket veszélyeztetnek.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- b. vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása nem engedélyezett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet betartása kötelező..

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.

E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusokkal.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kíméléte, valamint a talajtakaró megővése.
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése..
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárú és fás szárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás) történő megakadályozása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

8. táblázat: A fás állományok kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonosra történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban az Aba 0300/7g, 0308/1, 0323d, 0331/2a, 0331/2d, 0331/2h hrsz területén. Erdőszerkezet átalakításnál javasolt előnyben részesíteni a potenciális tatárjuharos-löszölgysesekre jellemző fafajok ültetését (különösen: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), kocsánytalan tölgy (*Quercus paetraea* agg.), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), csertölgy (*Quercus cerris*), mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), fehér nyár (*Populus alba*)).

Kezelési javaslatok indoklása:

Az idegenhonos, inváziós fafajok (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*)).

eltávolítása a területről megakadályozza a határos Natura 2000 jelölő gyepes élőhely (Síksági pannon löszszteppék (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210)) degradálódását. Az őshonos fajokkal történő erdőfelújítás hosszú távon eredményezheti a potenciális záró társulás tatárjuharos löszölgyesek kialakulását.

5. Kezelési egység kódja, neve: KE5 – vizes élőhelyek (halastó, nádas, csatorna)

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységben tartozik a területen található két halastó, és az elszórta található nádasfoltok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
H5a - Löszgyepek, kötött talajú sztyepprétek
U9 - Állóvizek

Natura élőhelytípus: 6250* - Síksági pannon löszszteppék.

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a jelenleg nem üzemelő halastó élőhelyként való fenntartása természetvédelmi szempontból támogatandó, ugyanakkor horgászatra megnyitása nem javasolt.
- az üzemelő halastó jelenlegi üzemelési rendje természetvédelmi szempontból elfogadható.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Vizes területekre vonatkozó előírás-javaslatok
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V10	Halastavak medrének meszezése tilos.
V11	A vízi növényzet irtása nem engedélyezhető.
V16	A halastavak medrének kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területről el kell szállítani.
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.
V21	A víz leeresztésének megkezdése előtti 30. naptól trágyázni nem szabad.
V55	Nádgazdálkodás a területen tilos.

9. táblázat: A fás állományok kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységet konkrétan érintő rekonstrukciós és fejlesztési javaslatok nincsenek. A terület déli részén található, jelenleg nem üzemelő halastó horgászatra történő megnyitása nem javasolt.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok betartásával biztosítható a környező Natura 2000 jelölő élőhelyek (Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis* (6510)), nádasok, és vízfolyások fennmaradása.

Kezelési egységek összefoglaló táblázata:

	Erdő	Gyep	Szántó	Vizes élőhelyek
szántó			SZ01, SZ04, SZ11, SZ13, SZ14, SZ18, SZ19, SZ21, SZ22, SZ23, SZ24, SZ43, SZ44, SZ45, SZ46, SZ47, SZ48, SZ52, SZ53, SZ55, SZ60, SZ63	
kaszáló területek		GY01, GY02, GY08, GY14, GY15, GY23; GY24; GY26; GY28; GY29; GY30; GY31; GY34, GY64, GY71, GY79; GY80; GY103; GY107, GY108, GY109, GY112		
legelőterület	E69; E70; E73	GY01, GY02, GY08, GY14, GY15, GY23; GY24; GY26; GY28; GY29; GY30; GY31; GY34, GY42, GY48, GY51, GY59, GY68, GY108, GY109		
fás állományok	E05, E06, E07, E12, E25, E30, E39, E50, E51, E54, E62, E63, E65, E69, E70, E73, E83			
vizes élőhelyek				V01, V10, V11, V16, V19, V21, V55

10. táblázat: Kezelési egységek összefoglaló táblázata

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A terület széleinél előfordul a gyepek túlszántása, azaz a szegélyen lévő szántók nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak művelve, hanem kisebb-nagyobb foltokban átlógnak a gyepebe. Ezek megfelelő magkeveréssel történő visszagyepesítése javasolt (Részletesen kifejtve ld. KE1). Erdők esetében lényeges, hogy a tisztásként meglévő gyeprészek ne erdősüljenek be, azok fenntartó kaszálása, akár erdőrésztlet szintű lehatárolása hozzájárulna a mozaikos, változatos élőhely létrehozásához. Javasolt a Síksági pannon löszszipteppéket (6250)* és a Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataikat (*Festuco-Brometalia*) (6210) veszélyeztető inváziós fafajú erdő állományok őshonos fafajokkal történő felújítása, ez hosszú távon eredményezheti a potenciális záró társulás tatárjuharos lösztölgyesek kialakulását. (Részletesen kifejtve ld. KE4). A gyepek esetében a kaszálás és/vagy legeltetés állandó biztosítottasága garantálja az élőhelyek jó állapotban maradását (Részletesen kifejtve ld. KE2, KE3). a jelenleg nem üzemelő halastó élőhelyként való fenntartása természetvédelmi szempontból támogatandó, ugyanakkor horgászatra megnyitása nem javasolt (Részletesen kifejtve ld. KE5)

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló védett fajok fennmaradása biztosított.

A kaszálások során fontos a bűvósávok megtartása, a megfelelő sarjűmagasság (legalább 10 cm) meghagyása, valamint a vadriasztó lánc használata.

Tátorján (*Crambe tataria*):

A tátorjános élőhelyen a legeltetés jelenleg csak akkor valósul meg, ha az állattartó telephez közelebb eső területeken nem elég jó a hozam. Ebben az esetben is szigorúan a magaszórás befejeződése után (május vége) lehet állatokat hajtani a területre. Ez a gyakorlat előnyös a növény számára, a túl erős légeltetés megtizedeli az állományt, mivel a juhok előszeretettel fogyasztják. Cserjeirtásra a nem kezelt részeken várhatóan már néhány éven belül, a már kezelt részeken pedig a későbbiek során ismételtlen szükség lehet. A leirtott területeken szárazúzással a spontán cserjésedésnek elejét lehet venni. Elsősorban az akácós ültetvényekből terjedő akác irtása legalább 3-5 éven belül időszerű feladat lesz a legtöbb tátorján-élőhelyen. Az irtást a következő években meg kell ismételni. Amennyiben a védett területek bizonyos részein a tátorján visszaszorulóban van, indokoltá válik a mesterséges termésterjesztés, a környéken gyűjtött termések kiszórásával. A gyűjtést vagy a szomszédos, nagyobb, stabil szubpopulációkban, vagy a környék nem védett részein kell végezni, július végén vagy augusztusban. A kis populációk kihalásának megakadályozásában a leghatékonyabb módszer a termések elvetése. A helyben, vagy a környék nagyobb populációiból július – augusztus során begyűjtött magokat ősszel (októberben) kell elvetni. A balatonkenesei gyakorlat szerint: kb. 50-100 db, egyenként mintegy 20×20 cm-es kis négyzetben a gypet kapával vagy ásóval fel kell törni, a gyökereket el kell távolítani, majd a kis „magágy” közepén 2 cm mélyre 2-3 db tátorján-termést kell vetni. (A „magágyak” számát a tapasztalatok alapján változtatni lehet). A magvetés helyeit célszerű megjelölni, majd az eredményességet folyamatosan regisztrálni. Mivel a tátorjános élőhelyek szomszédságában közel 40%-ban található szántók, s ezek felől erőteljes gyomosodásra és vegyszerbejutásra lehet számítani, ezért indokolt pufferterületek kialakítása. A szántóföldeknek a völgyperemekkel párhuzamos, kb. 50-100 m-es szegélyt védőzónává kell átalakítani, amit rendszeresen kaszálni kell.

Ürge (*Spermophilus citellus*)

A Natura 2000 jelölő faj ürge (*Spermophilus citellus*) visszatelepítése kívánatos az eredeti élőhelyére. Az összegyűjtött adatok, illetve az eddigi tapasztalatok alapján érdemes a jövőbeni telepítések időpontjait az ürgék életciklusához igazítani. Az áttelepítendő ürgelétszám megválasztásánál nem muszáj feltétlen több százas nagyságrendben gondolkodni, mert amennyiben minden tényező adott, kevesebb egyed számmal is elérhető a siker. Telepítés előtt élőhely felméréssel ki kell választani az ürgék számára legalkalmasabb élőhelyet, lehetőleg olyat, ahol bizonyított az ürge korábbi előfordulása. Befogáshoz érdemes az ürgék számára legkevesebb stresszel járó módszert, az élvező csapdát használni. Kiengedésnél a könnyebb alkalmazkodást segítve, érdemes előrefűrt lyukakat készíteni, illetve szétszéledés elkerülése végett a kiengedés területét körbekeríteni, a lyukakat pedig valamilyen eszközzel ledugózni. A kiengedés közben és után az állatokat étellel kell ellátni. Fűvel, gabonafélékkel, gyümölcsökkel. Valamint azokat több napig éjjel-nappal őrizni a ragadozók telepített állatokból történő zsákmányszerzésének elkerülése végett. A telepítést követően pedig a területet évente monitorozni szükséges. A telepítés és a monitorozás tapasztalatait, eredményeit dokumentálni kell.

Nagy tűzlepke (*Lycena dispar*)

Legfontosabb veszélyeztető tényező a nedves élőhelyeken történő antropogén beavatkozás, mely a terület vízháztartási viszonyainak megváltozásával jár. Ilyenek: a lecsapolás, elárasztás. A gyepterületek beszántása, illetve az inváziós növények terjedése ugyancsak komoly veszélyeztető tényező. Azonban a faj expanziós képessége (egy-egy nőstény olyan nagy területet jár be, hogy gyakorlatilag mindig talál

olyan élőhelyet, mely megfelelő a túlélésre) segíti fennmaradását. További fontos veszélyeztető tényező a rossz időben végzett kaszálás és a túllegettetés is.

A vízháztartási viszonyok drasztikus megváltoztatása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg, kizárólagos olyan szukcessziós folyamatok erősödhetnek fel (pl. cserjésedés), mely a populációk eltűnéséhez vezethet. Összességében elmondható, hogy a *L. dispar* egy mérsékelt higrofil (inkább mezofil) faj, amely oligofág és a limitáló tényezője valószínűleg a tápnövény rendelkezésre állása.

A nagy tűzlepke védelme érdekében szükséges a gyepterületek élőhelykímélő kezelése, különös tekintettel az üde és mérsékelt nedves gyepekre, sík- és hegyvidéki kaszálórétekre. A nagy tűzlepke élőhelyeit javasolt kaszálással, vagy extenzív legeltetéssel hasznosítani, az üde, nagyobb produktumú kaszálóréteken évi kétszeri, míg a soványabb, gyengébb minőségű gyepeken egyszeri kaszálással. A kétszer kaszált területeken az első kaszálást lehetőleg május 31-e előtt, de legkésőbb június 15-ig végezzék el, míg a második kaszálást augusztus második felére vagy szeptemberre időzítsék. A kaszálások során a nagy tűzlepke tápnövényeinek védelme és az imágók nektárforrásának biztosítása érdekében mindenképpen szükséges kaszátlan sávok (ún. búvósávok) vagy foltok meghagyása, amelyek az egyes kaszált parcellák területének minimum 5% de maximum 15%-át fedjék le. A kaszátlan sávok szélessége a szegélyhatás csökkentése érdekében mindig haladja meg a két métert, kaszátlan foltok fennhagyása esetén pedig területenként legalább két foltot célszerű fennhagyni. A gyomosodás elkerülése érdekében a kaszátlan sávokat-foltokat évente más területen kell kijelölni. A búvósávokat, kaszátlan foltokat az évente egyszer kaszált gyepeken is meg kell hagyni, ugyanis a júniusban vagy júliusban történő kaszálás a nagy tűzlepkét korai fejlődési szakaszban (hernyó, báb) éri, amikor a populáció sokkal sérülékenyebb. Legeltetés esetén javasolt az extenzív gyeptápanyagforgalomra előírt hektáronkénti 0,3-0,5 számosállat, és a mozaikos, adagoló legeltetés, különös figyelemmel a túllegettetés és taposáskár elkerülésére.

A nagy tűzlepke rendszeresen tenyészik határzónákban, beleértve a természetes és mesterséges vízfolyásokat, erdőszegélyeket illetve vonalas létesítményeket (utak, vasutak részsűje, villanypászta stb.) követő gyepekben, magaskórós szegélytársulásokban is, ezért célszerű ezeket az élőhelyeket is (a lehetőségeknek megfelelően) kaszálással vagy legeltetéssel hasznosítani, a fenti javaslatok figyelembe vételével.

A nagy tűzlepke potenciális élőhelyeinek egy jelentős részét (ártéri legelők, felhagyott kaszálók) a behurcolt óriás aranyvessző (*Solidago gigantea*) inváziója veszélyezteti. Az óriás aranyvessző állományait azonban a fent ismertetett kezelések erősen visszaszorítják, elősegítve a gyepek regenerálódását, ezért a nagy tűzlepke populációinak védelme érdekében ezeket a felhagyott gyepeket újra kezelés alá kell vonni.”

A nagy tűzlepke védelme érdekében javasolt élőhelykezelés, elsősorban a kaszálás időzítése figyelembe veszi az esetenként hasonló élőhelyeken előforduló, nedves gyepekben tenyésző hangyaboglárka fajok: vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) fejlődési sajátosságait is, ezért együttes előfordulásuk esetén a kezelési javaslatok betartása a két hangyaboglárka faj populációinak fennmaradását is segíti.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követi nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányul.

A Belsőbárándi löszvölgy területén rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül az alább felsorolt védett és fokozottan védett növényfajok. A felméréseket minden esetben az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Verzió: 2011. május 19.) protokollban lefektetett módszerek alapján végzik a szakemberek. Az egyes fajok után felsoroljuk az NBmR szerinti mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Szenyves ínfű (<i>Ajuga laxmannii</i>)	Belsőbáránd löszvölgy	B
Borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	Belsőbáránd löszvölgy	A

Tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	Belsőbáránd löszvölgy	A
------------------------------------	-----------------------	---

11. táblázat: Belsőbárándi löszvölgy területén az NBmR keretein belül rendszeresen felmért fajok és módszerei

Egyéb a Belsőbárándi löszvölgy területén végzett felmérésekből előkerült, a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékében felsorolt fajokat az alábbiakban röviden ismertetjük.

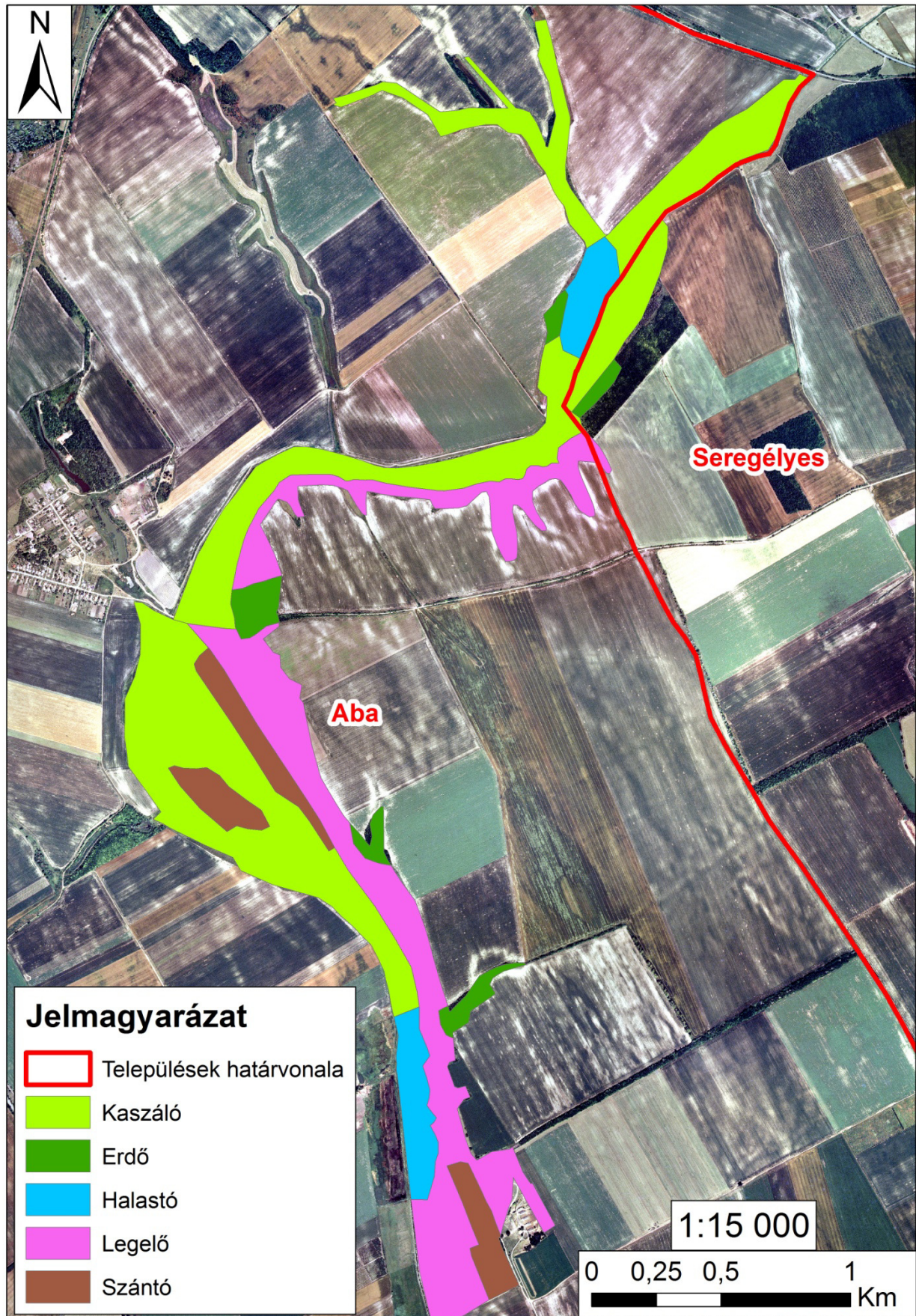
A közönséges ürgére (*Spermophilus citellus*) utaló nyomokat (ürgelyuk) 2005-ben figyeltek meg a területen. Annak kiderítésére, hogy életképes állomány található-e a területen célzott kutatás lenne szükséges.

Célzott kutatásra lenne szükség annak eldöntésére, hogy az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékeiben felsorolt kétéltű- és hüllőfajok közül melyek fordulnak elő a területen a már ismerteken kívül. Valószínűsített fajok a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), rézsikló (*Coronella austriaca*).

A monitorozás és a hatékony állománykövetés érdekében javasoljuk a fajfelmérések rendszeres folytatását, és az élőhelytérkép 10-12 évenkénti frissítését. A területen található inváziós fajok terjedésének nyomon követése szintén javasolt.

3.2.5. Mellékletek

Kezelési egységek térkép:

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Belsőbárándi löszvölgyek (HUDI20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Korm.rendelet az irányadó.

Továbbá a terület 91,4%-a az országos ökológiai hálózat része is egyben, melyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik.

A mezőgazdasági támogatások igénybevételéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet nyújt segítséget.

A Natura 2000-es gyepterületek esetében a gazdálkodóknak a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartania. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

Erdőkre a Soponyai Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2010. január 1. - 2019. december 31.) van érvényben, és általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet.

A 219/2004 (VII.21.) Korm.rendelet alapján a terület érzékeny besorolású.

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában az elektronikus hírközlésről szóló 203. évi C. törvény 94. § (1) bekezdése van érvényben. A postai létesítmények vonatkozásában a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 31. § (1) bekezdése az iránymutató. Az elhelyezés területét a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdése szabályozza, további műszaki iránymutatást az MSZ 7487 számú szabvány ad, míg az elhelyezés engedélyezésének feltételeit a 14/2013 (IX.25.) NMHH rendelet, továbbá a 8/2012 (I.26.) NMHH rendelet határozza meg.

A terület 8%-ban magánkézben van, hasznosítását tekintve pedig lényegében egy gazda műveli a területet.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

a. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

A területen előforduló élőhelytípusok alapján a megfelelő művelési ágak szerint az alábbi támogatások vehetők igénybe

Erdőkre (szektortól függetlenül):

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) töre vágás vagy sarjztatás
- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rözsefonat vagy talajfogó gát létesítése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív,

területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes

Gyepekre:

A Natura 2000 támogatás igénybevételére van lehetőség.

Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

b. Javasolt agrártámogatási rendszer

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait, valamint az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet módosítása javasolt annak érdekében, mivel az élőhelyek mozaikos eloszlása miatt a gazdáknak pillanatnyilag nem éri meg a élőhelyek szerint eltérő módon művelni a területet. A hektár alapú támogatási rendszer helyett a területfüggő támogatás javasolt egyes kiemelt élőhelyek, fajok élőhelye tekintetében. A gazdálkodók értékmegőrző tevékenységet végeznek, és a jelenlegi támogatási összeg mellett ezen esetekben nem éri meg a gazdálkodás. Kis, értékes területekre a nagyobb támogatási összeg motiválttá teheti a gazdálkodókat, mert nehezebb kezelni és betartani az előírásokat kis területen, mint sok száz hektáron. A támogatások élőhely típusonkénti súlyozása előnyösen hatna a terület művelésére, mivel a jelenlegi támogatási rendszer a nagy területeken gazdálkodóknak kedvez. Cserjésedés visszaszorítására és az inváziós fajok eltávolítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését. Olyan támogatási rendszert javaslunk, amely a cserjésedés, illetve a fertőzöttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhelytől és fertőzöttségtől függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást. Szükséges kidolgozni olyan támogatási formát, amely a Natura 2000 jelölő élőhelyekre, fajokra közvetlenül káros hatással lévő szántó területek visszagyepesítését támogatja. A Natura 2000 területek szántó művelési ágban lévő ingatlanai esetében a gazdálkodó dönt a művelési ágról, ezért jelenleg csak akkor van esély a visszagyepesítésre, ha mutatkozik rá gazdálkodói szándék és a gazdálkodó vállalja ennek anyagi terheit is.

3.3.2. Pályázatok

A területen pályázat nincs folyamatban

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
Előzetes szakmai véleményezés	Gazdálkodók, érintett hatóságok	20 hatóság, 5 magángazda	2015.október 12.	25 db levél, ugyanennyi e-mail
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	Vértes-Mezőföldi Tájegység	2016.01.19.	2 fő
szakmai terepbejárás	érintett hatóságok	20 szervezet	2016.05.03.	4 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	5 magángazda	2016.05.19.	3 fő
önkormányzati közzététel	gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Aba, Seregélyes önkormányzata		-
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok		
honlap	lakosság			-

12. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

A Belsőbárándi löszvölgyek (HUDI20006) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2015. október 12-én az érintett hatóságokat és magántulajdonosokat tájékoztattuk a tervek készítéséről, és előzetes véleményüket kértük a tervekkel kapcsolatosan.
- 2016. január 19-én szakmai egyeztetés történt a helyszínen a nemzeti park munkatársai között.
- 2016. május 3-án szakmai terepbejárás történt, amelynek során az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.
- 2016. május 19-én gazdafórum keretében ismételten megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.
- a fenntartási terveket 2016 július 29-én megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre. Ezzel egyidőben megküldtük e-mailen majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 15-ig vártuk vissza.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A Belsőbárándi löszvölgy Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekeltek megkeresése történt meg.

1. előzetes szakmai véleménykérés

- a. címzett: helyben érintett gazdálkodók, illetve hivatalok
 - Aba Város Önkormányzata
 - Seregélyes Nagyközség Önkormányzata
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Építésügyi Osztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály

- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatala
- MME Fejér Megyei Helyi Csoport
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
- Fejér-megyei Rendőr-főkapitányság
- Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Országos Erdészeti Egyesület
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Salga Antal Csaba
- Domján Miklós
- Bujtás Attila Csabáné
- Zászlós Tibor
- Figler Kálmán

2. szakmai terepbejárás

a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve hivatalok

- Aba Város Önkormányzata
- Seregélyes Nagyközség Önkormányzata
- Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Építésügyi Osztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatala, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- MME Fejér Megyei Helyi Csoport
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Közvetlen kezelésű Ingatlan gazdálkodói Igazgatóság
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
- Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
- Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Országos Erdészeti Egyesület
- Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)

b. **résztevők száma:** 4 fő

c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)

3. gazdafórum:

a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók:

- Salga Antal Csaba
 - Domján Miklós
 - Bujtás Attila Csabáné
 - Zászlós Tibor
 - Figler Kálmán
- b. **résztevők száma:** 3 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)

4. önkormányzati közzététel

- a. **címzett:**
- Aba Község Önkormányzata
 - Seregélyes Község Önkormányzata
- b. **érintettek száma:** 2 hivatal
- c. **alátámasztó dokumentum:** 2 db postai levél, 2 db igazolás (6. számú melléklet)

5. véleményezési kérelem

- a. **címzett:**
- Aba Város Önkormányzata
 - Seregélyes Nagyközség Önkormányzata
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Építésügyi Osztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatala, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Közvetlen kezelésű Ingatlan gazdálkodói Igazgatóság
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
 - Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
 - Országos Erdészeti Egyesület
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
- b. **beérkezett vélemények száma:**
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött postai levelek és e-mailek

3.4.3. *Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel*

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
----------------	---------	----------	-------------------------------

Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2015. október 30.	<u>Előzetesen:</u> Felhívták a figyelmet a vízellátás, szennyvízelhelyezés, csapadékvizek, és a felszíni vizek kezelésének esetében érvényes jogszabályokra.	A jogszabályokat a tervezés során figyelembe vettük.
Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatala	2015. november 6.	<u>Előzetesen:</u> a területen található 17038, 32105, illetve a 22310 egyedi azonosítószámú régészeti lelőhely. Ennek védelmének fontosságára, illetve az ide vonatkozó jogszabályra hívták fel a figyelmet.	Az említett lelőhelyek a terv I./1.6 fejezetébe bekerültek, a jogszabályokat a terv készítésekor figyelembe vettük.
Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	2015. november 16.	<u>Előzetesen:</u> tervekészítés során szükséges figyelembe venni a már elkészült kezelési tervet a Belsőbáránd-tátorján TT-re vonatkozóan. Aba 0335/5 hrsz-on létesített szérűskert művelési ág váltásáról szóló kérelem elbírálása folyamatban van.	A kezelési tervben foglaltakat a tervekészítés során figyelembe vettük.
Fejér-megyei Rendőr- főkapitányság	2015. november 20.	<u>Előzetesen:</u> Nincs javaslatuk, hozzászólásuk.	-
Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2015. november 18.	<u>Előzetesen:</u> a Dinnyés-Kajtori csatorna fenntartó kotrása 2016-ban fog megtörténni. A 219/2004 (VII.21.) Korm.rendelet alapján a terület érzékeny besorolású. A Vízyűjtő-gazdálkodási terv felülvizsgálati anyagai elérhetők a www2.vizeink.hu , illetve a www3.vizeink.hu oldalakon.	-
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	2015. november 16.	<u>Előzetesen:</u> Megírták az egyes hrsz-okhoz tartozó tulajdonviszonyokat, illetve megállapították, hogy a tervekészítés szempontjából javaslatot nem kívánnak tenni.	-
MME Fejér Megyei Helyi Csoport	2015. december 15.	<u>Előzetesen:</u> Részletes javaslatokat küldtek a terv készítéséhez	A tervekészítés során az MME által küldött javaslatcsomagra erősen támaszkodtunk.
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	2015. október 27.	<u>Előzetesen:</u> Felhívták a figyelmet a hírközlési építmények elhelyezéséről szóló jogszabályokra.	-

13. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése